

Besluit Verlenen ontheffing

Veluwonen
T.a.v. R. Klaasen
Stuijvenburchstraat 20
6961 DR EERBEEK

Datum
7 juni 2021

Zaaknummer
2020-012464

Onderwerp
Wet natuurbescherming -
soortbescherming

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 16

Locatie
Domineeskamp 1 t/m 7 (oneven) te Hall

Gemeente
Brummen

Activiteit
Sloop van 4 woningen en realisatie van 6 woningen

Beste meneer Klaasen,

Hierbij ontvangt u een definitief besluit over bovengenoemde aanvraag. Wij verlenen u deze ontheffing.

De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit

Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van deze ontheffing beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 is een kaart van het projectgebied opgenomen en in bijlage 3 de mitigerende maatregelen. Neem alle bijlagen goed door.

Definitief besluit

U ontvangt nu het definitieve besluit. Wij publiceren dit besluit op www.overheid.nl. Diegenen die een zienswijze hebben ingediend, kunnen in beroep gaan tegen het besluit.

Datum

7 juni 2021

Zaaknummer

2020-012464

Blad

2 van 16

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [gelderland.nl](https://www.gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Willeke den Hartog
Plv. teammanager Vergunningverlening

Documentnummer(s) inzage stukken:

03326987, 03433512, 03449060

Bijlagen

- Bijlage 1 – Toelichting besluit
- Bijlage 2 – Kaart projectgebied
- Bijlage 3 – Mitigerende maatregelen

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

Datum

7 juni 2021

Zaaknummer

2020-012464

Blad

3 van 16

BIJLAGE 1

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Veluwonen, Stuijvenburchstraat 20, 6961 DR Eerbeek, hierna te noemen de aanvrager, van 15 september 2020 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje *beoordeling* wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- Onder het kopje *zienswijzen* wordt de binnengekomen zienswijze behandeld;
- De beslissing wordt afgesloten met een *conclusie en overige verplichtingen*.

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 15 september 2020 ontvingen wij een aanvraag van Veluwonen voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.1 lid 2 en lid 4 voor het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren van de huismus en huiswaluw en het opzettelijk verstoren van vogels en artikel 3.5 lid 2 en lid 4 voor het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en het opzettelijk verstoren van vleermuizen.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de in de wet genoemde belangen van de van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor de aangevraagde werkzaamheden niet eerder een ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 18 maart 2021 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij per e-mail van 16 maart 2021 hebben verzocht.

Deze aanvraag is nog niet getoetst aan het gebiedendeel zoals neergelegd in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Mogelijk is hier ook een vergunning Wnb voor nodig. Indien dit het geval is, dient de aanvrager deze ook bij de provincie aan te vragen. Wij maken u attent op de uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 dat voor een toename van stikstofdepositie, hoe klein ook, een vergunningplicht geldt. Wij adviseren u met inachtneming van de uitspraak naar de stikstofdepositie van uw project te kijken.

Het ontwerpbesluit heeft zes weken ter inzage gelegen. Binnen deze termijn is een zienswijze ingekomen.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

Datum
7 juni 2021

Zaaknummer
2020-012464

Blad
4 van 16

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op de artikelen 3.3 lid 1, lid 4 en lid 5 en 3.8 lid 1 en lid 5 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Veluwonen, Stuijvenburchstraat 20, 6961 DR Eerbeek;

voor de soorten, verbodsbepalingen en wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod		Belang
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten	A
Huiszwaluw (<i>Delichon urbicum</i>)			
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren	B
	Artikel 3.5 lid 4	Het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	

Belang:

A. Artikel 3.3 lid 4b onder 1 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.
B. Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het plangebied zoals aangegeven in bijlage 2.
2. De werkzaamheden moeten uiterlijk 31 december 2025 uitgevoerd zijn.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en belangen zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met de provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2020-012464.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Datum

7 juni 2021

Zaaknummer

2020-012464

Blad

5 van 16

6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2020-012464.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2020-012464.
10. De voorgenomen werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de huismus, huiszwaluw en vleermuizen.
11. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend, dient door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding te worden verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2020-012464. In de opdrachtbevestiging dient een omschrijving van de ecologische begeleiding, de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te worden vermeld.
12. De ontheffinghouder is er verantwoordelijk voor dat de ecologisch deskundige tijdens het aanbrengen van de mitigerende maatregelen en de ecologische begeleiding alle bevindingen bijhoudt in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd aanwezig zijn op de projectlocatie en dient door de ontheffinghouder op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
13. Het logboek dient door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden aan de provincie Gelderland te worden verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2020-012464.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Soortspecifieke voorschriften

14. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd in tabel 2 en die zijn opgenomen in bijlage 3 van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
15. De deskundige zoals genoemd in voorschrift 10 begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen.
16. Het ongeschikt maken van de woningen voor vogels moet plaatsvinden buiten het broedseizoen, dat loopt van begin maart tot eind augustus.
17. Alle te renoveren woningen dienen minimaal 3 dagen vóór de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden. Dit dient te gebeuren in het actieve seizoen van vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 15 oktober en buiten de kwetsbare kraamperiode (1 mei tot half juli). Indien er in de winterperiode aan woningen gewerkt moet worden, dienen deze al vóór 15 oktober ongeschikt te worden gemaakt. Op het moment van ongeschikt maken en de 3 daaropvolgende dagen moet de minimale temperatuur bij zonsondergang 10°C zijn. Een deskundige op het gebied van vleermuizen dient het juiste moment van ongeschikt maken te bepalen. In de actieve periode
18. Drie dagen na het ongeschikt maken, dient een controle uitgevoerd te worden of de vleermuizen echt vertrokken zijn, dat is met een vleermuisonderzoek in de avond. Als bij de controle blijkt dat er nog vleermuizen aanwezig zijn, zullen op aanwijzen van de vleermuisdeskundige aanvullende maatregelen genomen worden en zal na 3 avonden met de juiste temperatuur, opnieuw een avondcontrole moeten plaatsvinden voordat de werkzaamheden van start mogen gaan.
19. Indien tijdens de bouwwerkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen, dient het werk ter plaatse stopgezet te worden totdat de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn. Een deskundige op het gebied van vleermuizen dient hierbij geraadpleegd te worden. Indien de vleermuizen niet uit zichzelf vertrekken, dient contact opgenomen te worden met de provincie Gelderland om toestemming te vragen voor aanvullende maatregelen.
20. De tijdelijk aangebrachte vleermuiskasten dienen te blijven hangen tot de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiode. Daarnaast mogen de tijdelijke vleermuiskasten pas verwijderd worden op het moment dat deze niet in gebruik zijn door vleermuizen en buiten de meest kwetsbare periodes zijnde de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (1 november tot 1 april). De kasten mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.
21. Naast de geplaatste huiszwaluwtil dienen nog 6 kunstnesten voor de huiszwaluw gerealiseerd te worden binnen 200 m van de huidige nesten. Vóór 28 februari 2022 dienen de alternatieve voorzieningen geplaatst te worden en worden hiervan de gegevens van de locaties en de type voorzieningen verstrekt aan de provincie Gelderland via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2020-012464.
22. De aanwezige (openbare) groenstrook ten westen van het projectgebied moet intact blijven als leefgebied voor huismussen.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

De aanvrager is voornemens 4 bestaande woningen te slopen en 6 nieuwbouwwoningen te realiseren. Het aanwezige groen op het terrein wordt verwijderd. De sloopwerkzaamheden starten vanaf maart 2022 en nemen 2 maanden in beslag. De realisatie van de nieuwbouwwoningen duurt tot oktober 2023.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in hoofdstuk 2 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Nader onderzoek Wet natuurbescherming Hall Complex 1401/1402 Domineeskamp' (Loo Plan, 2018). Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Het nader onderzoek naar vogels en vleermuizen heeft plaatsgevonden in 2017 en 2018 op basis van het Vleermuisprotocol 2017 en de kennisdocumenten van BIJ12.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Tijdens de onderzoeken zijn aangetroffen:

- 3 nesten van de huismus onder de dakpannen;
- 12 nesten van de huiszwaluw onder het dakoverstek;
- twee zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis onder de kantpannen aan de kopse kant van de projectwoningen;
- meerdere voortplantings- en rustplaatsen van de huismus, huiszwaluw en gewone dwergvleermuis in de omgeving.

Niet aangetroffen zijn:

- reptielen, amfibieën, overige zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelden.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Door de sloopwerkzaamheden worden:

- 3 nesten van de huismus en 12 nesten van de huiszwaluw beschadigd en vernield;
- twee zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield;
- vleermuizen verstoord.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Het ongeschikt maken van de woningen vindt plaats in de perioden tussen april en mei en/ of tussen augustus en november, zodat doden, verwonden of verstoren van broedende vogels en/ of overwinterende vleermuizen wordt voorkomen.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet voldoende in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, huiszwaluw en gewone dwergvleermuis te beperken worden maatregelen voorgesteld. De mitigerende maatregelen zijn

Datum

7 juni 2021

Zaaknummer

2020-012464

Blad

8 van 16

beschreven in hoofdstuk 6 t/m 8 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Sloop en nieuwbouw complex 1401 Domineeskamp te Hall' (Loo Plan, 2020).

De maatregelen die de aanvrager dient uit te voeren zijn per soort uitgewerkt in tabel 2 onder het kopje *Beoordeling* in deze ontheffing. In bijlage 3 van deze ontheffing zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.

Beoordeling*Beoordeling ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen*

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het vleermuisonderzoek niet geheel op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn met enkele aanvullingen voldoende.

Het vleermuisonderzoek in de kraamperiode op 17 juli is net niet binnen de optimale onderzoeksperiode uitgevoerd. Maar doordat de weersomstandigheden vergelijkbaar waren met de eerdere veldbezoeken zou dit naar waarschijnlijkheid geen andere resultaten hebben opgeleverd. Het najaarsonderzoek heeft in 2017 plaatsgevonden en is daarmee wat verouderd. Het is hierdoor mogelijk dat in de huidige situatie meer paarverblijfplaatsen aanwezig zijn dan in 2017 is vastgesteld. Doordat in de nieuwe situatie 4 extra permanente voorzieningen voor vleermuizen worden getroffen en zorgvuldigheidshalve wordt uitgegaan dat het paarverblijf in het projectgebied aanwezig is, blijft er voldoende aanbod voor vleermuizen beschikbaar. Door de uitvoering van de voorgestelde maatregelen blijft de functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen geborgd.

- Voorgesteld is dat men tussen augustus en november de woningen ongeschikt wil maken. Omdat het broedseizoen voor de huismus en huiswaluw kan lopen tot eind augustus en de overwinteringsperiode van vleermuizen vóór begin november kan aanvangen, is de gunstige periode van ongeschikt maken tussen begin september en half oktober.

- Voorgesteld is om één huiswaluwtil met 24 kunstnesten buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden te plaatsen. Omdat de nesten van de huiswaluw verspreid over de woningen aangetroffen zijn en uit onderzoek blijkt dat een til niet volledig bezet is, kan één til mogelijk niet voldoende functioneren voor de hele groep. Daarom moeten aanvullend nog zes kunstnesten geplaatst worden.

- Zekerheidshalve wordt als aanvullend voorschrift opgenomen dat de aanwezige (openbare) groenstrook ten westen van het projectgebied intact moet blijven als leefgebied voor huismussen.

Naar aanleiding van bovenstaande zijn alle uit te voeren mitigerende maatregelen in onderstaande tabel opgenomen.

Datum
7 juni 2021

Zaaknummer
2020-012464

Blad
9 van 16

Tabel 2 Overzicht van de mitigerende maatregelen.

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Vermijden gevoelige periodes	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep	Permanente mitigatie
Huismus Huiszwaluw	<p>De werkzaamheden duren ruim 1,5 jaar, waardoor het broedseizoen niet vermeden kan worden.</p> <p>Het ongeschikt maken vindt plaats buiten het broedseizoen onder gunstige omstandigheden (droog, niet-vriezend en onder 6 Bft).</p>	<p>14 nestkasten (type NK GZ 08) die ingezet waren voor een ander project, zijn vanaf het voorjaar van 2020 beschikbaar voor huismussen.</p> <p>Na afronding project worden ze eventueel in 2024 verwijderd.</p> <p>Het foerageergebied in de vorm van tuinen wordt aangetast. In de directe omgeving zijn voldoende uitwijkmogelijkheden.</p> <p>Vóór het broedseizoen van 2021 is één huiszwaluwtil met minimaal 24 kunstnesten geplaatst.</p>	<p>Voorafgaand aan de werkzaamheden én buiten het broedseizoen worden de nestplaatsen ongeschikt gemaakt voor huismussen door gootborstels in de goot en onder de 1e rij dakpannen te plaatsen.</p> <p>Om te voorkomen dat huiszwaluwen een nest bouwen tijdens de werkzaamheden worden borstels/ doeken/ planken onder de overstek geplaatst. Huidige nesten worden verwijderd.</p> <p>Na het ongeschikt maken vindt maximaal een week voorafgaand aan de werkzaamheden een nadere controle plaats of de vogels echt vertrokken zijn.</p>	<p>Het plaatsen van vogelschroot op de 3de panlat en het onderbreken van de gootplank op 2 locaties per gevelzijde per woning.</p> <p>Door de aanleg van tuinen en openbaar groen worden nieuwe foerageer- en drinkmogelijkheden en zandige plekken voor de huismus gerealiseerd.</p> <p>Vóór het broedseizoen van 2022 worden nog 6 kunstnesten voor huiszwaluwen binnen 200 meter van de huidige nestlocaties geplaatst.</p> <p>Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.</p>
Gewone dwergvleermuis	<p>De werkzaamheden duren ruim 1,5 jaar, waardoor kwetsbare perioden niet vermeden kunnen worden.</p> <p>Het ongeschikt maken vindt plaats in de minst kwetsbare periode van vleermuizen.</p>	<p>4 muurschalen (Schwegler 2FE), 4 kraamkasten (Faunaprojecten Model C) en 4 overstek voorzieningen die ingezet waren voor een ander project, zijn vanaf half 2020 beschikbaar gekomen voor vleermuizen.</p> <p>Na afronding project worden de schalen en kasten eventueel in 2024 verwijderd.</p>	<p>Potentiële toegangen tot verblijfplaatsen worden afgesloten door hoekprofielen, spouwmuurborstels of panlatten. Open stootvoegen of andere toegangsopeningen worden afgesloten met bijenbekjes of kitrugvulling. Vleermuizen kunnen het gebouw verlaten middels exclusion flaps, die om de max. 2,5 m geplaatst zijn.</p> <p>Alle te renoveren woningen dienen minimaal 3 dagen vóór de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden. Dit dient te gebeuren in het actieve seizoen van vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 15 oktober en buiten de kwetsbare kraamperiode (1 mei tot half juli).</p>	<p>Geschikt maken van alle kopgevels d.m.v. twee invliegstenen (IB VL 03 of vergelijkbaar) per gevelzijde, 8 invliegstenen in totaal.</p> <p>Daarnaast worden er twee toegangen per kopgevelzijde gecreëerd bij de aansluiting onderkant overstek op muur door onderbreken bevestigingslat (ca. 2 x 5 cm). De ruimte achter het overstek en toegang tot de bovenzijde van de luchtpouw wordt op deze manier beschikbaar gemaakt.</p> <p>Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.</p>

Datum

7 juni 2021

Zaaknummer

2020-012464

Blad

10 van 16

Andere bevredigende oplossing

Andere bevredigende oplossingen van de werkzaamheden zijn beschreven in hoofdstuk 9 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Sloop en nieuwbouw complex 1401 Domineeskamp te Hall' (Loo Plan, 2020).

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

De te slopen woningen hebben een energielabel D t/m F en om ze een energiezuinige upgrade te geven, zouden onevenredig hoge kosten gemaakt moeten worden gezien de huidige staat van de woningen. De werkzaamheden duren minimaal 1,5 jaar, waardoor de kwetsbare perioden van vogels en vleermuizen niet ontzien kunnen worden. Door de woningen tijdig ongeschikt te maken buiten deze perioden, wordt zorgvuldig gehandeld. Ook zijn voorzieningen getroffen, waar de soorten tijdelijk naar kunnen uitwijken. Wij concluderen daarom dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

Belang

In hoofdstuk 10 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Sloop en nieuwbouw complex 1401 Domineeskamp te Hall' (Loo Plan, 2020) is beschreven welke wettelijke belangen op de werkzaamheden van toepassing zijn.

Beoordeling van belang(en)

Het project wordt uitgevoerd in het kader van het landelijk energiebeleid om de woningen te verduurzamen. Daarnaast wordt bijgedragen aan een beter binnenklimaat en daarmee indirect de volksgezondheid. Ook worden in de nieuwe situatie meer woningen gerealiseerd, waardoor het project bijdraagt om het woningtekort op te lossen. Wij kunnen daarom instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. Het betreft de belangen die zijn weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In hoofdstuk 4 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Sloop en nieuwbouw complex 1401 Domineeskamp te Hall' (Loo Plan, 2020) is beschreven in hoeverre de gunstige staat van de huismus, huiswaluw en gewone dwergvleermuis in het geding is door de geplande werkzaamheden.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort(en)

Voor de aangevraagde soorten zijn tijdig tijdelijke voorzieningen geplaatst en daarnaast worden voldoende geschikte duurzame alternatieven in de nieuwbouwwoningen gerealiseerd. Ook zijn in de directe omgeving van het plangebied huismussen, huiswaluwen en vleermuizen vastgesteld. Hierdoor zullen de voornoemde soorten in (de omgeving van) het plangebied aanwezig blijven. Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt daarmee niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus, huiswaluw en gewone dwergvleermuis.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soort(en) welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soorten en verboden wordt de ontheffing verleend. Dit komt gedeeltelijk overeen met de aangevraagde soorten en verboden. Er is geen sprake van opzettelijk verstoren van vogels, omdat de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de lokale populaties.

Zienswijzen

Naar aanleiding van het ontwerpbesluit is een zienswijze binnengekomen.

Zienswijze van Loo Plan namens Veluwonen, gedateerd 19 april 2021

In de zienswijze zijn de volgende punten ingebracht:

1. In onze aanvraag geven wij aan dat minimaal drie dagen voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt dient te worden en dat de werkzaamheden pas gestart mogen worden na natuurvrijverklaring van een ecooloog op basis van een controle op uitvliegers. Deze controle mag pas minimaal drie dagen na het ongeschikt maken uitgevoerd worden. Mochten er nog vleermuizen aangetroffen worden, dan dient opnieuw ongeschikt gemaakt te worden en vervolgens na minimaal drie dagen opnieuw gecontroleerd te worden. Hiermee is voldoende geborgd dat de werkzaamheden op een ecologisch verantwoorde wijze uitgevoerd worden.
In het ontwerpbesluit is opgenomen dat er minimaal één week voor de start van de werkzaamheden ongeschikt moet worden gemaakt. Dit stelt u voor om vertraging in de planning te voorkomen. Aangezien de werkzaamheden reeds ecologisch verantwoord uitgevoerd worden, gaat dit juist in potentie een vertraging van het proces veroorzaken. Ik wil u daarom verzoeken de voorwaarde “minimaal een week tevoren” te laten vervallen en de planning van werkzaamheden die geen effect hebben op ecologische aspecten bij de ontheffinghouder te laten.
2. In het ontwerpbesluit staat bij voorschrift 18: “De controle dient uiterlijk 3 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden in de actieve periode van vleermuizen uitgevoerd te worden en als de minimale temperatuur bij zonsondergang 10°C is geweest.”
Door gebruik te maken van de toevoeging “uiterlijk 3 dagen” en te refereren aan de start van de “werkzaamheden” roept deze voorwaarde een hoop verwarring op. Letterlijk staat hier namelijk dat binnen de periode van 3 dagen voor de start van de werkzaamheden er gecontroleerd dient te worden. Deze controle heeft echter geen relatie met de start van de werkzaamheden aangezien die ook in veel gevallen pas later (buiten de actieve periode van vleermuizen) ligt. Wat volgens ons bedoeld wordt én de ecologische randvoorwaarden goed borgt is de volgende voorwaarde: “De controle dient minimaal 3 dagen na het ongeschikt maken in de actieve periode van vleermuizen uitgevoerd te worden en mits de minimale temperatuur bij zonsondergang 10°C is geweest”. Wij verzoeken u deze formulering te vervangen en in toekomstige ontheffingen ook op deze wijze te verwoorden.
3. Op pagina 7 van het ontwerpbesluit geeft u aan dat in de aanvraag is beschreven dat het ongeschikt maken gaat plaatsvinden tussen augustus en november. In de aanvraag hebben wij echter ook expliciet de mogelijkheid voor de periode 1 april – 15 mei aangevraagd. Onder punt 17 in de soortspecifieke voorschriften op pagina 6 van het ontwerpbesluit geeft u aan dat ongeschikt gemaakt dient te worden in het actieve seizoen voor vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 15 oktober en met uitzondering van de kwetsbare kraamperiode (1 mei tot half juli). Ik wil u daarom verzoeken de periode 1 april – 1 mei toe te voegen als in de aanvraag beschreven potentiële periode om ongeschikt te maken voor vleermuizen.
4. De eis om een tweede huiszwaluwtil te plaatsen, zoals opgenomen in voorschrift 21, is onuitvoerbaar en ecologisch niet onderbouwd. U eist dat de tweede til vóór het broedseizoen 2021 geplaatst dient te worden. U beschrijft zelf dat het broedseizoen loopt van begin maart tot eind augustus. Het ontwerpbesluit is op 23 maart 2021 verleend, waarmee de door uzelf gestelde eis dus feitelijk onuitvoerbaar is. Hiernaast wil ik u erop wijzen dat wij bijna 1 jaar bezig zijn geweest om de geplaatste til te mogen plaatsen in verband met vergunningen en de communicatie met de omgeving. De kosten die hiermee gepaard gaan lopen op tot duizenden euro's. Als onderbouwing voor de eis om een tweede til te plaatsen stelt u dat de nesten van de huiszwaluw nu verspreid over de woningen

aangetroffen zijn en dat hierdoor één til mogelijk niet voldoende functioneert voor de hele groep. U geeft echter geen enkele referentie waarop u deze conclusie baseert. Wij zijn van mening dat op een ecologisch verantwoorde wijze wordt gemitigeerd doordat:

- de til in de directe omgeving van de huidige nesten en tussen, blijvende, nestlocaties op andere woningen staat;

- met een factor twee (totaal 24) kunstnesten inclusief ruimte voor het maken van eigen nesten wordt gemitigeerd;

- uit meerdere publicaties van de Nederlandse Huiszwaluwtilen Monitoring (hierna NHM) (o.a. de Jong en van Berkel, 2015) in samenwerking met de Vogelbescherming en Sovon blijkt dat tot een maximum van wel 26 gebruikte nesten op één til is waargenomen.

Op basis van deze informatie kan geconcludeerd worden dat de ruimte op één til uitstekend kan functioneren voor de groep van 12 aangetaste nesten in Hall. Uit deze publicaties blijkt verder dat de meest bepalende factor voor het succesvol gebruik van een til is dat deze binnen enkele tientallen meters van andere verblijfplaatsen staat. Zowel voor de 12 aan te tasten nesten als voor nesten op overige woningen in de buurt geldt dat deze op korte afstand van de aangebrachte til aanwezig zijn.

Ik zou u daarom willen verzoeken om de voorwaarde van het plaatsen van een tweede til te laten vervallen. Veluwonen heeft aangegeven om de mogelijkheid te onderzoeken om naast de reeds geplaatste til, kunstnesten op de woningen aan te brengen. U zult begrijpen dat dit goed afgestemd moet worden met de wensen van toekomstige bewoners aangezien huiszwaluwen ook voor overlast kunnen zorgen. Dit proces heeft tijd nodig.

5. In bijlage 3, figuur 3 op pagina 13 van het ontwerpbesluit zijn de tekeningen van het voorgaande project in Hall waarbij huizen gerenoveerd zijn opgenomen als ware het de permanente mitigatie voor dit project. Deze tekeningen zijn in de aanvraag slechts opgenomen ter onderbouwing van het gebruik van de overmaat aan deze voorzieningen als tijdelijke mitigatie voor dit project. Ik verzoek u deze tekeningen te verwijderen of het onderschrift aan te passen naar “overmaat aan tijdelijke voorzieningen in een nabijgelegen project in Hall”.

Reactie op zienswijze

1. Uit voorzorg houden wij standaard een week aan. De door u voorgestelde werkwijze voor het ongeschikt maken houdt voldoende rekening met het voorkomen van doden of verwonden van vleermuizen tijdens de uitvoer. Voorschrift 17 waarin de periode tussen het ongeschikt maken en de start van de werkzaamheden is opgenomen, is hierop aangepast.
2. U maakt een terecht punt dat de eerste zin van voorschrift 18 waarin het uitvoeren van de controle na het ongeschikt maken is opgenomen, onduidelijk is. Voorschrift 18 is hierop aangepast.
3. De voorschriften zijn maatgevend voor het op de juiste wijze uitvoeren van de werkzaamheden. Desniettemin is de tekst op pagina 7 hierop aangepast.
4. U maakt een terecht punt dat een tweede huiszwaluwtil niet tijdig vóór het broedseizoen van 2021 geplaatst kon worden. Wel blijven we bij ons standpunt dat één zwaluwtil onvoldoende is voor de 12 aan te tasten nesten van de huiszwaluw. Uit een onderzoek van de NHM gericht op de bezettingsgraad van ruim 140 huiszwaluwtilen in Nederland blijkt dat in de periode tussen 2010 en 2015 het gemiddelde bezettingspercentage van 3% naar 15% groeide (De Levende Natuur, januari 2019). In onderstaand tabel is te zien dat van de bezette tilen de beschikbare nesten niet direct volledig bezet worden (bron: jaarverslag huiszwaluwtilen 2014). Er zijn factoren die van invloed zijn op het succes van de til, waaronder als de til geplaatst is ter vervanging van het aan te tasten nest, als er andere nestelende huiszwaluwen aanwezig zijn en als in de omgeving vooral zand t.o.v. klei aanwezig is (als nestmateriaal). Daarnaast is de verwachting dat het gemiddelde bezettingspercentage van de zwaluwtilen jaarlijks stijgt. Dit blijkt uit een vervolgonderzoek van de NHM naar de huiszwaluwtilen tussen 2016 en 2018, waarbij

Datum

7 juni 2021

Zaaknummer

2020-012464

Blad

13 van 16

vastgesteld is dat het bezettingspercentage toegenomen was van 15% naar 17,4%. Daarnaast is in Duitsland het gebruik van de tillen twee keer zo hoog, waar ze al langer staan.

Omdat het onwenselijk is weer een lange procedure te moeten doorlopen voor het plaatsen van een tweede til, hebben we het voorschrift als volgt gewijzigd: Naast de geplaatste huiszwaluwtil dient nog 6 kunstnesten voor de huiszwaluw gerealiseerd te worden binnen 200 m van de huidige nesten. Vóór 28 februari 2022 dienen de kunstnesten geplaatst te worden en worden hiervan de gegevens van de locaties en de type voorzieningen verstrekt aan de provincie Gelderland.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aantal beschikbare tillen	12	37	66	82	112	130
Aantal bezette tillen	1	1	3	7	11	16
Bezette tillen in %		2,7	4,5	8,5	9,8	12,3
<i>Biddinghuizen 1 (Fl.)</i>	8	12	0	0	0	3
<i>Havelte (Dr.)</i>	-	-	12	14	16	20
<i>Leende (N.Br.)</i>	-	-	5*	9	8	8
<i>Keldonk (N.Br.)</i>	0	0	4	6	8	16
<i>Lierop (N.Br.)</i>	-	-	0	11	9	15
<i>Uffelte 1 (Dr.)</i>	-	-	0	3	3	7
<i>Hindeloopen (Fr.)</i>	0	0	0	2*	2*	18*
<i>Uffelte 2 (Dr.)</i>	-	-	0	1	2	5
<i>Drachtstercompagnie (Fr.)</i>	-	-	-	-	7	16
<i>Surhuisterveen (Fr.)</i>	-	-	0	0	5*	5*
<i>Streefkerk (Z.H.)</i>	-	-	-	-	4	4
<i>Echten (Dr.)</i>	-	-	-	-	2	2
<i>Biddinghuizen 2 (Fl.)</i>	-	-	-	-	-	6
<i>Sondel (Fr.)</i>	-	0	0	0	0	2*
<i>Soestdijk (Ut.)</i>	-	-	-	0	0	1
<i>Beugen (N.Br.)</i>	-	-	-	-	0	1
Aantal bewoonde nesten	8	12	21	46	66	129

*Beschikbare en bezette huiszwaluwtilen in de seizoenen 2009 t/m 2014. Voor elk van de bezette tillen is het aantal bewoonde nesten in het betreffende jaar aangegeven. - = zwaluwtil nog niet geplaatst; 0 = zwaluwtil niet bewoond; * = loggeluid toegepast.*

- U verzoekt om figuur 3 in bijlage 3 te verwijderen vanwege de onjuiste toepassing hiervan. U maakt een terecht punt. Bijlage 3 is hierop aangepast.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Datum
7 juni 2021

Zaaknummer
2020-012464

Blad
14 van 16

BIJLAGE 2

Kaart projectgebied

Figuur 1 Plangebied en vastgestelde voortplantings- / rustplaatsen van beschermde soorten.

Datum
7 juni 2021

Zaaknummer
2020-012464

Blad
15 van 16

BIJLAGE 3

Mitigerende maatregelen

Figuur 2 Locaties van de tijdelijke voorzieningen voor huismussen en vleermuizen en de permanente voorziening voor de huiszwaluw t.o.v. het plangebied (rood omkaderd).

Datum
7 juni 2021

Zaaknummer
2020-012464

Blad
16 van 16

Figuur 3 Nieuwe situatie met het te realiseren leefgebied voor de huismus in de vorm van tuintjes en groenstrook en het te behouden groenstrook ten westen van het plangebied (groen omkaderd).